SIVILOMBUDET

ULLENSAKER KOMMUNE v/helsetjenesten ved utlendingsinternatet
Postboks 470
2051 JESSHEIM

Vår referanse	Deres referanse	Vår saksbehandler	Dato
2025/2140		Inga Tollefsen Laupstad	02.11.2026

Tilbakemelding på svar fra Ullensaker kommune

Sivilombudet mottok 31. august 2026 svar fra Ullensaker kommune om hvordan helsetjenesten ved Politiets utlendingsinternat følger opp anbefalingene gitt i rapport etter besøk fra Sivilombudets forebyggingsenhet til internatet 23.-25. november 2025.

Sivilombudet vil takke kommunen for et systematisk og grundig svar på anbefalingene våre. Tilbakemeldingen fra kommunen viser at det er en tydelig plan for arbeidet med anbefalingene fremover. Sivilombudet understreker at det er positivt at kommunen ikke bare justerer rutiner eller utformer nye prosedyrer, men også legger opp til at disse må prøves ut og evalueres, og at det kreves opplæring av ansatte. Vi har forståelse for at dette arbeidet vil ta tid og at alle prosedyrer ikke er utarbeidet enda. Vi ønsker likevel å se rutinene og prosedyrene som skal utarbeides, og avslutter derfor ikke oppfølgingen av kommunen enda.

Nedenfor går vi gjennom svarene fra kommunen og beskriver hvilke anbefalinger vi følger opp videre. Slik det fremgår under, ber vi om ytterligere informasjon på flere punkter. Vi ber om at disse svares ut **innen 1. mars 2027.**

Gjennomgang av anbefalingene

> *21. Kommunen bør ved innkomst til internatet dokumentere selvskadings- og selvmordsfare, særlige sårbarheter som lav eller høy alder, torturerfaringer og psykiske helseplager. Kommunen bør sørge for at alt helsepersonell ved internatet har kompetanse i å avdekke torturerfaringer, herunder i å bruke Istanbul-protokollen.*

Kommunen beskriver at de har satt i gang en ny ordning, kalt «helse ved henting», i samarbeid med Politiets utlendingsenhet. Ordningen innebærer en frivillig egenrapportering fra personen som skal interneres, og kan for eksempel sikre at helseavdelingen kan gjøre en vurdering av om den internerte skal fremstilles for lege før ankomst.

Kommunen beskriver videre at de gjør en samlet kartlegging ved innkomst og at det brukes et eget skjema, som er under utvikling og endres ved behov. Kommunen har lagt ved en kopi av innkomstskjemaet slik det ser ut i pasientjournalsystemet. Kommunen beskriver at det kan være vanskelig å gjennomføre hele innkomstsamtalen umiddelbart etter ankomst, og at

dersom det er nødvendig å utsette deler av samtalen er målet likevel å fullføre innen 72 timer etter ankomst. Det skal utarbeides en prosedyre som beskriver gjennomføringen og journalføringen.

Kommunen viser til at det er utarbeidet en prosedyre for kartlegging og oppfølging av selvmordsrisiko for fengselet i kommunen, og at denne skal tilpasses driften på internatet. Den aktuelle prosedyren er vedlagt kommunens svar.

Sivilombudet påpeker at utviklingen som har skjedd så langt i forbindelse med innkomstrutinene er positive. Vi avslutter likevel ikke oppfølgingen, da vi gjerne vil se prosedyrene som foreløpig ikke er ferdige.

Kommunen beskriver at de ansatte skal få opplæring i Istanbul-protokollen og at de har planlagt at RVTS skal bidra i dette arbeidet. Sivilombudet ser at det er positivt at kommunen får bistand fra RVTS, og understreker at opplæringen ikke bør være en engangshendelse, men være gjentagende.

Sivilombudet ber om å få oversendt prosedyren som beskriver gjennomføringen og journalføringen av innkomstsamtalen, samt den tilpassede prosedyren for kartlegging og oppfølging av selvmordsrisiko.

22. Kommunen bør sikre tilstrekkelig helseoppfølging underveis i interneringen, særlig av psykisk helse. Kommunen bør også ha et system for oppfølging av utlendinger som har mer enn helt korte opphold ved internatet, og samarbeide med Politiets utlendingsenhet om oppfølgingen av disse internerte.

Kommunen beskriver at de utarbeider en prosedyre for oppfølging av internerte med mer enn helt korte opphold, og at de i utgangspunktet vil gjøre en samlet helsefaglig vurdering etter 14 dager dersom utreise ikke er planlagt. Kommunen beskriver at praksisen langt på vei er etablert og at prosedyren er under arbeid. Sivilombudet ber om å få oversendt prosedyren.

Kommunen beskriver også at de er i ferd med å prøve ut et daglig tverrfaglig møte med politiets utlendingsenhet. Aktivitetslederen kan være med når vedkommende har relevant informasjon, men kan også iverksette individuelle tiltak og aktiviteter for flere internerte. Det skal utarbeides en felles prosedyre for de tverrfaglige møtene og et utkast til tema for disse møtene er vedlagt svaret fra kommunen. Sivilombudet ber om å få oversendt prosedyren.

Kommunen beskriver også at de innhenter samtykke før helseinformasjon blir delt med andre, og at de ellers gjør en konkret vurdering av om det er grunnlag for å gi opplysninger videre uten samtykke. Kommunen beskriver også praksisen for å dele informasjon når helseavdelingen vurderer at oppholdet på internatet fører til alvorlig forverring av den internertes helsetilstand. Sivilombudet tar dette til etterretning.

Sivilombudet ber om å få oversendt prosedyrene for oppfølging av internerte ved mer enn helt korte opphold og tverrfaglig møte med internatet.

23. Kommunen bør sikre at all kontakt mellom helsepersonell og pasient skjer i full konfidensialitet, herunder at de internerte kan ta kontakt med helseavdelingen konfidensielt, at det brukes profesjonell tolk når det er behov for det, og at ansatte ved internatet ikke kan overhøre konsultasjonen.

Kommunen beskriver at de internerte kan komme i kontakt med helseavdelingen ved å henvende seg muntlig eller gjennom såkalt «helselapp». En kopi av helselappen er vedlagt svaret. Kommunen beskriver også at en prosedyre som beskriver praksisen, er under utarbeidelse. Sivilombudet minner om at vårt funn var at helseopplysninger i en del tilfeller ble kjent for ansatte ved internatet, enten fordi de hjalp til med å skrive på lappen eller fordi det ikke ble brukt konvolutt. Bruken av «helselapp» gjorde det vanskelig for personer som ikke kunne lese og skrive, eller hadde et annet skriftspråk, å kontakte helsepersonell uten å få hjelp av ansatte ved internatet. Sivilombudet ber derfor om en tilbakemelding på hvordan dette håndteres i praksis.

Kommunen beskriver rutinen de har for tolkebruk, og at tolk ble brukt i 300 av 650 konsultasjoner ved utgangen av juli. Sivilombudet minner om at vi fant at de internertes journal i mange tilfeller manglet informasjon om språk, nasjonalitet og behov for tolk, og vi oppfordrer helseavdelingen til å vurdere endringer i egen journalpraksis når det gjelder tolkebehov.

Kommunen beskriver videre at helsekonsultasjonene skjer i konfidensialitet med mindre sikkerhetsmessige årsaker gjør at en ansatt fra utlendingsinternatet må være i umiddelbar nærhet. I disse situasjonene er det ikke bygningsmessig mulig å observere uten å høre hva som blir sagt. Sivilombudet merker seg at det er situasjoner hvor helsekonsultasjonene ikke kan gjennomføres i full konfidensialitet. Vi ber helseavdelingen ta hensyn til konfidensialiteten i størst mulig grad. Sivilombudet merker seg at det planlegges en egen sikkerhetsopplæring tilpasset helsepersonellet, og vil understreke at det er positivt at konfidensialitet skal være et tema da.

Sivilombudet ber om en redegjørelse for bruk av helselapp i praksis.

24. Kommunen bør sikre at plassering i sikkerhetsavdelingen og i sikkerhetscelle dokumenteres i journal. Dokumentasjonen bør inneholde konkret informasjon om de spesielle fysiske forholdene, hvor inngripende tiltaket er, om bruk av makt i forbindelse med plasseringen og hvordan plasseringen påvirker den internertes helse.

Kommunen beskriver oppgavefordelingen mellom internatet og helseavdelingen når en internert er plassert i sikkerhetsavdelingen, og hvilke opplysninger som skal journalføres så langt de er relevante. Kommunen skriver at en prosedyre for dette er under utarbeidelse. Sivilombudet minner om at vår anbefaling gjaldt journalføringen, og vi ber derfor om at prosedyren for journalføring sendes oss.

Kommunen opplyser også at de vil tilpasse prosedyren kommunen har for innsatte i fengsel som blir plassert i isolasjon, på sikkerhetscelle eller sikkerhetsseng. Kommunen understreker at prosedyren skal inneholde krav til journalføring.

Sivilombudet ber om at prosedyren for journalføring og prosedyren for oppfølging av internerte i sikkerhetsavdelingen sendes oss.

For sivilombudet

Solveig Igesund
assisterende avdelingssjef

Inga Tollefsen Laupstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner og har derfor ikke håndskrevet underskrift.